

Štajerc" izhaja vsaki
pelek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 krole, za pol in četrt
leta razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron; za
drugo inozemstvo se
računa naročnino z ozi-
rom na visokost pošt-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Pulju, gledališko po-
slojše štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmeti ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 34.

V Ptuj v nedeljo dne 20. avgusta 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani pri-
loge in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Kanal in električno podjetje na spodnjem dravskem polju.

(2. nadaljevanje).

V zadnjih dveh številkah našega lista smo
na kratko poglobljene točke o dobičkonosnem
pomenu tega velikanskega podjetja omenili. Proti
tem dejstvu ne more niti največji nasprotnik
električnega podjetja niti ene resne in pametne
besede ziniti. Kajti z resnico se je pač težko
kregati. Gotovo je, da ima cela zadeva tudi
nekaj slabih posledic, kar je pa sicer pri vsaki
taki stvari samo ob sebi umevno. Ali slabih
posledkov je veliko manj nego
dobrih in zato mora vsak nenahujskani člo-
vek z veseljem idejo pozdraviti. Gre se vedno
na splošni gospodarski blagor in ne
samo za posameznike. In splošni gospodarski
blagor bi podjetje gotovo pospeševalo.

Kdo mora tajiti, da bi pomenilo podjetje
tudi gospodarski razvitek celega okraja? No,
z gospodarskim razvitkom bi tudi narasla
rednost zemlje in njenih pridel-
kov, naraslo bi splošno blagostanje. Posedni-
kom bi bilo mogoče, da z najmodernejšimi pri-
pravami zemljo obdelujejo. Agrarne opera-
cije, ki so tako potrebne in se jih vedno
zahteva, bi podjetje pospeševalo in uresničilo.
Proti temu vsemu pa imajo nekateri le neko
prazno kričanje, češ: našo zemljo nam hočejo
vzeti. Za božjo voljo, saj vendar ne živimo
v času roparskih vitezov! Podjetje za-
hleva in kupi po primerni cenile
toliko zemlje, kolikor se je neob-
hodno potrebuje. In to razmeroma ni
veliko. Komaj 1/2 orala pride srednjo vzeto na
našega posameznega posestnika; to gotovo ni
posebno veliko z ozirom na ostali del zemlje.
Promisliti se mora pa tudi, da dviga pod-
jetje vrednost zemlje, kar bode go-
vorilo večje vrednosti nego je vrednost oddane
polovice orala. To si lahko vsak izračuna, kdor
ima in hoče misliti. Ako imam 10 oralov sla-
vne, močvirnatga zemljišča, potem ne bodem
množico revnejši, ako oddam za gotovi denar pol
orala; pač pa me čaka lepša bodočnost, ako se
mi potem zemljo izboljša in s tem pridelke po-
boljša; 9/10 oralov dobre, po melioraciji izbolj-
šane zemlje je gotovo več vredno nego 10 ora-
lov močvirja.

K vsemu temu pride še nekaj: Kdor
nasprotuje temu domačemu elek-
tričnemu podjetju, ta koristi hr-
vatskemu podjetju. Ako bi se torej
nasprotje ali zagriženosti podjetju na
spodnjem dravskem polju škodovalo, imeli bi le
na Hrvatskem od tega dobiček. In smejali bi se
nam, ki smo se branili proti gospodarskemu
napredovanju. Le pomislimo, da so naši pradedje
stokrat take kozle streljali. Balo so se vsake
nove železnice, samo zaradi par poštini fur.
Tako je zaostalo mesto Ptuj. Ako bi se znali
vuj čas ptujski meščani potegovati za svoje

pravice, peljala bi glavna proga železnice čez to
mesto in bi bil danes Ptuj najmanj to, kar je
Maribor. Ali naj bomo zdaj tudi tako kratko-
vidni? Ali naj se branimo tistega, kar bodejo
Hrvatje z veseljem pobasali? Res, potem bi bili
vredni, da se nam še slabše godi...

V prihodnji številki hočemo na podlagi
številke še nekatere poglobljene točke popisati.
Sodbo pa pripustimo ljudstvu. Sicer pa naj že
danes nekaj omenimo: tisti, ki najbolj rogovi-
lijo proti nameravanemu električnemu podjetju, sami
nimajo dosti za izgubiti. S hujšakci se še ni
nobene velike zadeve izvršilo! Ljudje nahujskati
in jim škodovati, to pač ni težavno; bolj težavno
je, ljudi pomiriti in jim pomagati... Sicer
pa je postalo že mnogo nekdanih nasprotnikov
podjetja pametnih. Cela vrsta odličnih mož na
dravskem polju je predrugačilo svoje mnenje in
se danes zavzema za to podjetje. Mnogo
občin je tudi že svoje pritožbe
nazaj potegnile in mislimo, da je to
najpametnejše. Kajti s temi pritožbami, ki vse-
bujajo jako malo stvarnega, se vendar ne more
ničesar doseči. Bolje je, ako stopijo občinski
možje prizadetih krajev v zvezo z elek-
tričnim podjetjem in skušajo v resnem
pogovoru kolikor mogoče ugodnosti
za svojo občino pridobiti. Tako so
nekateri občine že storile in to je iz stališča
ljudstva edino prava pot. Opozorjamo torej može
v prizadetih krajih dravskega polja na to oko-
ličnost. Glavni cilj nam bodi vsem: koristiti
ljudstvu, v kolikor je to mogoče in imeti
vedno pred očmi gospodarsko bodo-
čnost!

Telegram. Ravnokar smo sprejeli sledeči
telegram: Naš cesar podelil je zakonskemu
načrtu o preosnovi vodnih pravic cesarsko
pedsankcijo. Deželni šefom se je že
sporočilo, da predložijo ta načrt v jeseni dežel-
nim zborom, ki ga bodejo samoumevno v go-
spodarskem interesu dežel sprejeli.

Ta telegram je za predmet našega članka
prav velikega pomena. Omenjeni postavni načrt
o preosnovi vodnih pravic je namreč toliko ka-
kor sprejet, ker mu je sam cesar
podelil prvo potrdilo. V tem načrtu
pa stoji m. dr. tudi določba, da se razširi
ekspropriacijska določila tudi na
poslopja. Doslej so veljala ta določila edino
za zemljišča, katera je moral v slučaju javne
potrebe in v zmislu cesarske postave vsakdo
oddati ali prodati; zdaj pa bode veljalo to tudi
za posestva. Pri temu bi še nekaj opomnili:
kdor ima srce za splošni blagor in kdor pozna
cesarske postave, ta se velekoristnemu električ-
nemu podjetju ne bode upiral. Kajti nikdo
tega podjetja ne bode vstavil. In
mnogo bolje je še vedno, da se zemljišča in
poslopja v dogovoru s podjetjem samim ceni,
nego da bi se cenitev sodniji pripustila... Pa-
metni može nas bodejo gotovo razumeli!

Mi torej še enkrat z ozirom na ta telegram
pravimo: misliti, misliti in še enkrat misliti, —
potem šele soditi!

„Mi moramo v prvi vrsti misliti na proiz-
vajalce, to je na roko delca in na kmeta.
In stan, ki od teh živi, pride šele v drugi vrsti.
Ljudje pa, ki ničesar ne proizvajajo, ki hodijo
oblečeni kakor Salomo v svoji krasoti, nas nič
ne brigajo“

Knez Bismarck.

Politični pregled.

Jesenski program naše vlade je precej ob-
širen. Politične počitnice bodejo prav kratke. Že
septembra meseca se bodejo pričela pogajanja
zaradi češkega deželnega zbora, v katerem vlada
še vedno narodnostna obstrukcija. V drugi po-
lovisi decembra meseca se bode ob enem s češkim
tudi ostale deželne zbore sklicalo. Težko bode
šlo s štajerskim deželnim zborom, kjer onemo-
gočijo brezvestni prvaško-klerikalni poslanci vsako
delo. Upamo, da se bode našel primerni izhod,
da ne bode ljudstvo zopet za politične grehe
slovensko-prvaških poslancev trpelo. Sredi okto-
bra stopi tudi državni zbor skupaj.

Odstopil je vojni minister pl. Schönaich.
Govori se, da je imel s prestolonaslednikovo
stranko na dvoru nasprotja. Schönaicha se je
smatralo vedno za enega najboljših in najna-
darjenjših vojnih ministrov naše države in je
njegov odstop na vsak način splošno obžalovati.

Draginja. Iz Prage se poroča, da je odbor
združenih avstrijskih sladkornih rafinerij sklenil,
da se zopet zviša cena sladkorja za 1
krono pri sto kilogramih. To večno zvišanje cen
najpotrebnejših življenjskih sredstev je posledica
profita lačnih kartelov visokih kapitalistov, ka-
terim je v bogo ljudstvo le molzna krava. Ža-
lostno pri temu je le, da naša vlada v never-
jetni kratkovidnosti take karteje še podpira, na-
mesto da bi jih z vsemi silami zatrla. Ljudski
blagor je menda le več vreden nego nenasitno
žrelo večidel judovskega kapitalizma.

Bombo vrgli so neznani zločinci pri zgradbi
mornarske kazine v Pulju. Praviijo, da so to
štrajkujoči zidarji storili.

Ogrski učitelji se bodejo odselej morali
nemščino učiti. Tako se glasi odlok naučnega
ministra. Madžari torej prav dobro poznajo po-
trebo znanja nemškega jezika. Naši prvaki pa
ne znajo drugega, nego proti nemščini hujskati.

Napadel je hrvatski nahujskanec Matavšek
v Zagrebu hrvatskega bana in ga pretepel. Na-
pad se je izvršil iz političnih vzrokov. Napadalca
so zaprli.

Na Angleškem pojavili so se v zadnjem času
velikanski štrajki, ki so se pa končno v prav-
cate bitke razvili. V Liverpoolu in drugih mestih
je množica pričela barikade graditi in na vo-
jaštvo streljati. Prišlo je do krvavih bojev. Zdal
štrajka 600.000 angleških železničarjev. Nasilje
vlada po vsej deželi, — lakota pa bode posled-
ica teh nepremišljenih nasilnih bojev. Organi-
zirano delavstvo se gotovo ne more strinjati s
takim nasiljem. Kajti z uničenjem tuje lastnine,
s poboji itd. si ne bodejo ničesar pridobili.